

ZOMBOR ÉS VIDÉKE

Előfizetési árak:

Egész évre	12 korona
Fél évre	6 korona
Negyed évre	3 korona
Egyes szám 16 fillér	

POLITIKAI LAP.

Felolós szerkesztő: OBLÁT KAROLY

Szerkesztőség és kiadó:

hivatal: Zarándok-u. 7.

☐ Telefon-szám: 174. ☑

Kéziratokat nem adjanak vissza.

A király születésnapja.

Ő Felsége tegnap, augusztus hó 18-án töltötte be nyolczvanhatodik évét. Városunk a szokott fényvel ünnepelte meg a nevezetes napot.

Ötütörtökön este zenés takarodó volt és a nagy nap reggelén zenés ébresztő. Pénteken mind a három felekezet templomában hálaadó istentiszteletet tartottak, melyen a katonai és polgári hatóságok vezetői teljes számban vettek részt. Az ünnepi istentisztelet reggel nyolc óraker kezdődött a karmeliták templomában és délben végződött a zsidó templomban. Pénteken délbén a Vádászkürt-szállodában megtartott díszében a katonai személyeken kívül a városi és megyei hatóságok reprezentánsai teljes számban megjelentek.

A díszlakoma egyetlen felkösztőtjét az uralkodóra Erhart Károly alezredes, a város katonai parancsnoka mondta. Felkösztöntőjéből kiragadunk néhány szót: Örömhöz szól, hogy a meghívottak a mai napon teljes számban megjelentek, mert ez a legfényesebb bizonyítéka annak, hogy mennyire esalódtak ellenségeink, mikor azt hitték, hogy ez a háború visszavonást fog előidézni köztünk. Bátran mondhatom, hogy most inkább egyik vagyunk, mint bármikor. Majd a király egészségére emelve poharát, messze esengő hangon, tiszta magyarsággal háromszor „éljen”-t kiáltott. A zene eljátszotta a császári himnuszot, majd a jelenlévők szinte öröme felhangzott az „Isten áld meg a magyart...”. Az ünnepők állva hallgatták végig a két himnusz. Alig hangzottak el az utolsó akkordok, midőn Erhart alezredes harsány hangon kiáltotta: „Éljen a király!”

Dörgő eljénés volt rá a visszahang. A díszebéd délután 3 óraker ért véget, de kisebb különítmények még sokáig lelkesedtek.

Ha szabad és ha illik az ünne-

segből tanuságot levonnunk, úgy meg kell állapítanunk, hogy Erhart alezredes dícsérendő magatartásával a legszorosabbba tette azt a kapcsolatot, amely a polgárság és a katonaság között amugy is fennállott és hogy ő volt az első, aki a király születésnapját mint igazi magyar ember ünnepelte meg.

A díszebéd kifogástalan menüjét Hódosi Sándor és fia szolgálta fel. A menü volt: Ragout leves, boeuf köntve, vegyes sülték, főzélékek, saláták, torták, rétes, sajtok, giardinetto, kávé, champagneer.

Az ebéd alatt a 23. gyalogezred zenekara hangversenyezett. A közönség minden szám után zajosan ünnepelte Szegő karnagyot.

Katonai részről ott láttuk: Putik János ezredest, Benedikt Vilmos dr. I. oszt. főtörzsvost, Erhart Károly alezredest, Meleghy Ágoston alezredest, Tehlmann Frigyes, Mády László, Vojnich Pál őrnagyokat, Surányi, Schüller, Kautz, Tesák, Majčen, Kralj századosokat, Horánszky, Leipnicker, Hoffmann, Bertalan, Huber, Sternberg, Major főhadnagyokat, dr. Wagner főorvost és másokat.

Polgári részről ott voltak: jószási Purgly Sándor dr. főispán, Dr. Molnár Károly udv. tanácsos, Dr. Konyovits Dávid országgy. képviselő, Dr. Deák Béla országgy. képviselő, Kupuszárevits Lysu bomir főesperes, Kleiner Lajos polgármester, Podor Mihály pü. igazgató, kir. tan., Dr. Szabólyevits Duán vmegyei főjegyző, Dr. Major Károly gimn. igazgató, Dr. Gramling Kornél kir. főügyész, Fuchs István kir. műszaki tan., Dr. Szántó Ferenc vezető járásbíró, Dr. Szondy György kir. jogügyi tanácsos, Dr. Alföldy Árpád h. polgármester, Trenka Kálmán rendőrfőkapitány, Essigmann Károly pü. tanácsos, Tárcazy Dező főszolgabíró, Gyurits György főjegyző, Spanyol József, Dr. Radics László, Listyevity Titusz vár. tanácsnokok, Szabó László főmérnök, Dr. Thurcsy Zsiga vár. főügyész, Andrásy Lajos kir. főmérnök, Konyovits Antal vár. főszámvévo, Dr. Danninger Ádám vár. főorvos, Holládi Péter máv. főellenőr. Fülöp Tivadar főmérnök, Józsa Jenő főmérnök, Avar Vilmos kir. postafelügyelő, Dr. Kuhl Lajos főispáni titkár, Dr. Zsigmond

Gyulr vm. másodfőjegyző, Jaisel Henrik tb. főjegyző, Dr. Wollheimer József kórházi főorvos és mások.

Lapunkat Dr. Müller János helybeli ügyvéd, belső munkatársunk képviselte.

A magyarság jövője a háború után.

— Hegedüs Loránt politikai tanulmány. —

„A világháború mardosó kétségei közül menekültem ebbe a tanulmányba” — írja a szerző könyve zárószavában és munkáját azoknak ajánlja, akik sokat győtrődtek a magyarság során. A megindultságnak ez az enyhe árnyalata az egész könyvön végig húzódik éreztetve, hogy politikai életünk egyik kiválósága, a gyakorlati közgazdaság egyik aktív vezérémbere, országunk pénzügyi, gazdasági és népesedési életműködésének iradhatatlan kutatója, egyetemi professzor minden pártszempontot és közgazdasági elfogultságot félretéve lelkiismereti kérdésként foglalkozik a magyarság sorsának izgató problémájával.

A magyarság elhelyezkedése ebben az országban és jövő sorsa: európai kérdés és, alapítja meg Hegedüs Loránt, amit csak az európai politikában való aktív részvétellel lehet elintézni. Magyarországnak a jövőben szaporítani kell emberanyagát és táplálnia, foglalkoztatnia és eltarantia a felszaporodott népességet. Eddigi bajainknak az volt a kuforrása, hogy közgazdasági politikánk idegen mintákat utántzött, nemzetiségi és szociális rendszerünk egészségtelen volt, jogrendszerünk nem vetette le minden korhadtságot. A rosszul reánkiszabott intézmények szülték a kívánórlást, az állandóan fenyegető nemzetiségi veszedelmeket és azt, hogy stagnáltunk, fejlődés helyett. A jövőt illetőleg bele kell nyugodnunk abba, hogy Magyarországra oly vámpolitikát folytathat csak, melyre földrajzi helyzetünk képesit, t. i. hogy a Nyugat és Kelet átmenő állomása legyen, megzadagodásunknak is az a forrása, hogy a Balkán nyersterményeit olcsón vásárolva, kápeksek leszünk a magunk jobb minőségű termelését Ausztriának és Németországnak átengedni. Iparunk rendkívüli fejlődésnek néz elébe, mert a háború hatalmas terheit

az állam legcélszerűbben az ipari adópolitika kiszélesítésével fogja tudni fedezni s ekként állami érdekké válik, az ország fogyasztóképeségének a lakosság élet-színvonalának emelése s az, hogy az ország egész szükségletét lehetőleg saját iparunk fedezze. A háború után bekövetkező időszak határtalanul fontos, uralkodó probléma azonban a szociális kérdés lesz s e tekintetben el kell készülnünk arra, hogy ami... világháborúban a szociálizmus elvesztette nemzetközi jellegét: azon módon a háború után a szociálizmus államszervezővé válik.

A magyar állam kötelessége, hogy közgazdasági téren csavarja ki a nemzetiségi kérdésből saját létének alapjait; ezért közgazdasági határörvidék teremtendő s nem lehet tovább túrnia azt, hogy határszéli földjeinek egyes része nemzetiségi egyházak és alapok birtokaiban legyen, valamint nem engedheti meg, hogy például a háborúban meggazdagodott Románia fölött milliós Erdélyben román birtokpolitikát kezdhesen. A hadrakelt nép dinamikus ereje — állapítja meg Hegedüs Loránt — nálunk is teljesen a földbirtok-szerkezetre fog visszahatni s a nagy harc után csak demokratikus agrárpolitikával, nevezetesen a parasztság földhöz juttatásával terelhető az állandó jellegű békés munkára. A magyar parasztnak földet kell adnunk, mert különben az amerikai aranybőség és a külföldön is javuló kereseti viszonyok ismét erős szívó hatást gyakorolnak népünkre s a visszavándorlás helyett erős kivándorlásra lehetünk elkészülve. Összegezve Hegedüs Lorántnak az állami és gazdasági élet minden elágazására kiterjedő tejegetéseit, nagy tanulságot levonhatók a következők: az ezéves parasztkérdés megoldása, vagyis a modern földbirtokpolitika rejti magában a magyarság megerősítésének végső eszközét, de szükségünk van arra, hogy a szaporodó, életviszonyaiban emelkedő, termelésében bő és fogyasztóképes Magyarország elérését helyes közgazdasági politika s a magunk helyesen felismert gazdasági érdekei szerint igazodó európai külpolitika is biztosítsa. A bizonyára nagy feltűnést keltő politikai irat az Athenaeum kiadásában jelent meg.

Zombor közegészsége juliusban.

Városunk közigazgatási bizottsága a napokban tartotta meg rendes havi ülését józsi Purgly Sándor dr. főispán elnöklése alatt. Az ülésen a jegyzőkönyvet dr. Poppovits Szilárd városi tb. főjegyző vezette.

Az ülésen dr. Danninger Ádám városi tiszti főorvos beszámolt a városi júliusi egészségügyi állapotról. A jelentés szerint kanyaró két esetben, hörgőhurut két esetben, tifusz egy esetben, hólyagos himlő egy esetben létegetta meg a várost, de minden esetben halálosan nélkül.

Orvosrendőri szempontból megvizsgálták a piaci élelmicikkkel. Különösen a kenyeret találta a tiszti főorvos rossznak, amiről jelentés tétetvén Klejner Lajos polgármesternek, ő azonnal intézkedett és

azóta a kenyér is jobb. (Következatosan minden köz. biz. ülésen hallhatunk a kenyér élvezhetetlenségéről, erre nézve a legerősebb lépéseket kell a rendőrségnek megtennie! Szerk.)

Néhány vendéglőben nem volt még a kellő számú pohár és kézmös, valamint néhány mézsárszékben nem volt jég. E tényeket a rendőrség tudomására hozták intézkedés végett.

Öt rendőri felügyelet alatt álló leány utaltak kórházba, amelyben júliusban 76 beteg volt ápolás alatt. Ezekből egy meghalt, elbocsájtottak 43 beteget. A városi kórház betegforgalmát élénken illusztrálja a 223 ambuláns beteg. A város terhére hetvenkét egyént láttak el a városi szegényházban.

A baranya-bácsi ref. egyház- megye zombori közgyűlése.

A Bácsmegeye, Alsó-Baranya és Szlavonia területén létesült református egyházmegye kedden, Nagybaldogasszony napján tartotta meg nagygyűlését Zomborban. A gyűlés egyházi elnöke Tóth Sándor bácsifeketehegyi lelkész és esperes, világi elnöke Kozma László zombori ügyvéd, egyházmegyei világi főgondnok volt. Egyházi részről a jegyzőkönyvet vezette Arany Gusztáv paeséri és zombori lelkész, világi részről Harsányi Elemér szegedi kir. törvényszéki ügyész.

Az esperesi jelentés az egyházmegye életében beállott változásokat ismertette. Majd néhány lelkész és tanítót választottak. Meleg ünneplésben részesítették Hetyes Viktor bácskossuthfalvai lelkész 50 esztendősi papi működése alkalmából. A lelkészi kar nagy számban vett részt a gyűlésen, amelyen oly sajnosan nélkülöztek az egyházmegye néhány nagy tudású és vezető férfiát. Szabó Péter pirosi, Venetianer Sándor újsóvi, Poór József volt egyházmegyei főjegyző, ujszivaci és a derék Szendy Lajos paeséri lelkész — lapunk volt lelkes barátja —, az elköltözötték, akik a bács baranya-szlavoniai egyházmegyeinek oly kiváló vezetőférfiai voltak.

Iskolai értesítők.

Zombor város felső ker. iskolájának értesítőjét Zsulyevits Ernő igazgató állította össze. A háború hatásait természetesen ezen intézet is megérezte, tanulói között a lefolyt iskolaévben 11 felső- és 4 középső osztályú tanuló cserélt fel az iskola padjait a hadiszolgálatra. Sajnos, nem gyűjtötték össze az intézet hadbavonult volt tanítványainak névsorát és így ennek összeállítása később még nehezebb lesz. Az intézet eredeti helyiségét a katonaság tartalékkórház céljára foglalta le, viszont a Szerb Olvasókör átengedett helyiségével nem csinált rossz cserét. Az intézet tanári karából Prokopy Imre hadbavonult és orosz fogságba esett. Az ő kitünő pedagógiai érzékét és alapos tudását a tanítványok bizonyára megérik.

Az ifjúság tanulmányi előmenetele jónak mondható a közölt statisztika alapján, a mi pedig a háborús időkben, amikor a fiúk nem nagyon szorgalmasan szoktak

tanulni, igen jó eredmény. Az ifjúság a hadsegítő mozgalmakban résztvevő, jegyzeti a hadikölcsönre, amiben az érdemes tanári testület járt elől jó példával, azonkívül a harctérre szeretetadományokat küldtek. — Május elsején Kárpát-ünnepet tartottak, a melyen Trencsényi Károly, az intézet történelem és irodalom professzora tartott szárnyaló, lelkes beszédet.

HÍREK

Humoros pasztellek.

Vette.

Orosz-Lengyelországban az egyik baka jóféle csirkét hoz a hóna alatt.

— Honnét a jószág? — kérdezi Cziring főhadnagy (akkor még hadnagy).

— Mát vettem, — feleli a baka.

— Kitélt vetted? — faggatják tovább.

— Egy paraszttól, — szól a válasz.

— Hol vetted? — kutat a nem szűnő érdeklődés.

— Faluban — mondja rá amaz, az „örég csont” biztos hangján.

— Aztán mennyiért vetted? — szól az újabb kérdés.

Erre már a baka hallgat egy percig és csak a szemek újabb, sürgető kérdésére böki ki:

— Tetszik tudni, hát csak úgy elvettem.

Tanítás.

A hadnagy kimegy vizitálni az előretolt állásba. Látja, hogy egy cugszfűrer néhány szeregő regrutába ugyancsak belediktál valamin a lörés előtt.

— Mit csinál cugszfűrer? — kérdi a sarzsítól.

— Hadnagy úrnak jelentem alásaa — feleli emez — ezt a pár zöldhaasút tanítom löni elő csóra; — és átmutat az orosz Stellung felé, ahol tényleg néhány kíváncsi fej tűnt fel a napfényben.

A peroskóp.

„Nincs többé fejlődés!” — tanítja a periskóp reklámja. Hogy milyen módon kell a periskópot használni, azt a mi kedves gépfigyveres főhadnagyunktól, Bartók Jánostól kell megtanulni. A rendíthetetlen hidegvéréről ismert főhadnagyról mesélik, hogy egyszer pokoli fegyvertűzben a legnagyobb lelki nyugalommal átsétált a hátsó állásból az előlő rajvonalba. Talán meg is állt és körül is nézett néha. Mikor aztán végre elért az előlő árokig, ravasz maeskaugrással bevetette magát a gödörbe, ott leguggolt és elővette a hóna alól a — periskópot. Azzal nézte aztán az ellenséget és közben bizonyára az a jóleső érzés fűtötte, hogy ő bizony most kifogott a lövöldöző muszkán. (*)

* Személyi hírek. Bogát István altábornagy, budapesti katonai parancsnok kedden megvizsgálta a helybeli garnizont és a látottak felett elismerését fejezték ki, egy napi itt tartózkodás után visszautazott Budapestre. — Dr. Falcione Árpád országgy. képviselő e hét folyamán több napon át Zomborban tartózkodott és innen dubokai pusztájára utazott.

* **Kitüntetés 23-asok.** Philipp Kurt örnagyot vitéz magatartásáért a hadi-éltiményes III. oszt. katonai érdemkereszttel, Szál József főhadnagyot a Signum Laudisszal; Lazló Gábor számvivő százasod a koronás arany érdemkereszttel és Vető Arnold számvivő hadnagyot kitünő szolgálataért a vitézségi szallagon viselendő arany érdemkereszttel tüntették ki. — Utri Mihály számvivő örmestert a vitézségi szallagon viselendő koronás ezüst érdemkereszttel, Kozacek István számvivő altisztet ezüst érdemkereszttel tüntették ki különösen hű szolgálatvezetésükért.

* **Kinevezések a házierebben.** Öfelsége temesrékasi Vaszilievits Fedor százasod örnagyá. Ladányi Jenő, Tillkorn Lajos, Szervó Pülöp t. hadnagyokat t. főhadnagyokká, Balassa Dezső és Vass Imre népfelkelő zászlósokat népfelkelő hadnagyokká, König Pál, Biró Imre, Rafaeli Alfréd, Blank Ferencz, Matuschek Dezső, Hammerschlag Ede, Vas István, Ofner Albert, Schüssler Károly, Tánézos Károly, Krahl Lajos, Evetovics Máttyás, Kerescher Mihály, Gyurcsovits Endre, Földes Dezső, Fiala Ernő, Dach Géza, Bruck Pál, Zehle Nándor, Spreng Ferenc, Stein Lipót, Kasselik Béla, Pfeiffer Viktor, Fiedler Vendel, Nánhan Géza hadapródokat és zászlósokat t. hadnagyokká nevezte ki. Valamennyien a 23. gyalogezredben szolgálnak.

* **Halálozás.** Ifj. Bosnyák József törvén. biz. tag, iparkamarai tag f. hó 14-én, hétfőn, életének 67. évében elhunyt. Temetése szerdán ment végbe nagy részvét mellett. Az elhunytat kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. Zomborcsévics György városi pénztárnok az elköltözöttben apósát veszítette.

* **Helyreigazítás.** A Küllügy-Hadügy megalapítójának mandátuma címmel lapunk egyik számában egy cikket közöltünk, amelyre vonatkozólag dr. Szilágyi Lajos cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő annak közlését kéri, hogy ő a Küllügy-Hadügy szerkesztőségétől nem vált meg, hanem a katonai lap szellemi vezetésében tevékenyen részt vesz. Így hát e tévedésünket kétségessé helyreigazítjuk.

* **Egy ezredorvos távozása.** Dr. Kern Tibor ezredorvos, a katonai tartalékkórházak belosztályának vezető orvosa, felsőbb rendelkezés folytán más szolgálattal bízva meg, városunkból eltávozott. Kartársai banketten melegen búcsúztatták el a lelkiismeretes ezredorvosát, aki a helybeli katonai kórházak hasznos munkatársa volt. Benedikt Vilmos dr. főtörzsorvos, a zombori összes katonai kórházak parancsnoka elismerését és köszönetét fejezte ki a távozó ezredorvosnak. Bogát István altábornagy, katonai parancsnok a legfelső szolgálat nevében szolgálati uton hozta nyilvánosságra köszönetét és elismerését dr. Kern ügybuzgó tevékenységéért. A távozó ezredorvos — ismert szigorú mellett is — kedvelt tagja volt a zombori társaságoknak, amelyek szívesen gondoltak vissza a társaságbeli, kedves katonarorvosra.

* **Juliusi adóösszeg.** Fodor Mihály kir. tarcosos, pénzügyigazgató a város közigazgatási bizottsági ülésén bejelentette, hogy Julius hóbán egyenes adókbán 33,094.15, hadidíjban 904.40, bélyeg- és jogilletékben 3810.67, fogyasztási- és italdobban 8541.74, tanítói nyugdíjban 271.38, orrszági betegpolási pótadobban 1360.93 korona folyt be a városból.

* **Megszűnt az előzetes cenzura.** Az előzetes ügyészi cenzura a napokban megszűnt és ezután csak a hadviselés érdekeivel összefüggő kéziratokat kell előzetesen bemutatni. Míndenestre már ez is nagy könnyítés a sajtón, bár mindeddig a legelőkérekebb és legőka-róbb cenzorral volt a helyi sajtónak dolga,

Dr. Gramling Kornél kir. főügyész helyettes személyében. Az ügyészség kiválóan képzett és a gyakorlati élethez jól alkalmazkodni tudó vezetője helyesen látta azt, hogy mint vergődik egy újság a rendelkezések labirintjában és a legmértányosabban járt el velünk minden esetben, ezért mint a sajtó igaz barátjának elismerő köszönetünk fejezzük ki.

* **A népmozgalmi adatok** Julius hóbán felette kedvezőtlenebbek voltak Zombor városában. Hatvanegy halálesettel szemben csak 41 volt a született gyermekek száma. A kezelőorvosok és a halottkém meghatározása szerint a következő természetes halálokok forogtak fenn: bélhurut három, tüdőgyulladás négy, tüdőgümőkór tíz, ránggörcsök öt esetben, végelgyengülés (aggaszily) négy esetben, egyébként még huszonkilenc természetes halál fordult elő. Kólerószak következtében három haláleset állott be. Az ok vízbefullás, önkaszás és hasbaszúrás voltak.

* **Hangverseny.** Gläser Sári az előnyösen ismert bécsi operafénekesnő és hó 25-én este a városi színházban Rácz Lola zongoraművész és Schick Frigyes a bécsi néopera karmesterének közreműködésével hangversenyt rendez. A jó nevű művészek művészi igéretke előadása iránt máris igen nagy az érdeklődés. Az előadás tiszta jövedelmének egy része a 23-asok árvédi. Bővebbet a falragaszokon.

* **A zombori sétányokon és parkokban** lassanként elszáradnak a cserjék és elszaladódik a fű. Ha a háboru előtti időkre nézünk vissza, e szempontból az akkori állapotok paradicsomiak voltak, mert rendszeren öntöztek a pázsitokat és a parkokat. Most ezt elhanyagolják és észrebe nem jut senkinek, hogy egy öntöző kanna-val feltrissit a növényzetet. A szépen bepasztított terek azután így mennek tükre, ha Csikás Benő a város egykori polgármestere erre gondol — bizonyára elmegy a kedve a fásitástól. Ha nem lenne valaki ilyesmivel megbízva, a sok hadifogyó között lehet bizonytalán olyat találni, aki a kertészet eme kevés szakképzettségű igényelő részéhez ért és akkor nem kell a sétálóknak a sétatereken a port lenyelniük. Ha öntözésre nem érdekesek a befásított sétányok, jobb ha kispusztították a fűvet, mivellett teljes lesz a kopárság.

* **Távirási díjak fölemelése.** Folyó hó 15-től a belldi forgalomban, Ausztriával, Bosztria-Hercegovinával és a helyi forgalomban egy szó díja 8 fillér, a legkisebb díj táviratonként 1 korona. Németországgal való forgalomban egy szó díja 10 fillér, a legkisebb díj táviratonként 1 korona.

* **Országos vásár.** A zombor országos vásár f. hó 27-én fog megtartatni. A vásári bíraskodást a kir. járásbíróság saját hivatalos helyiségében gyakorolja, a peres felek oda forduljanak.

IRODALOM.

Kosztolányi Dezső könyvei.

Itt a keleti határon... divat harminc éves korban megvénülni, egy gesztus után elfáradni, egy siker után megalkudni, egy könyv után elhallgatni, egy csók után meghalni, diadalmas látvány az évek és -ike-rek teljességében célhoz érni... írta ez előtt három évvel Kosztolányi Kiss József jubileuma alkalmából. Ösztintén gondolta bizonyára, de magamaga cáfolta ezt meg. Harminc esztendőnek még feljéle sem járt és már az első között emlegették. Hogy miként esőppent közénk a szép Bácskánba, az rejtély. Ő az egyetlen meggyéknél — Szabadkán született Kosztolányi — aki az irodalom megértett és megbecsült művelője lett. Most egyszerre két műve jelent meg: **Tinta és Bűbájosok.** Szeretőnk,

ha az olvasó megállana e könyveknél, amelyek eseményei irodalmunknak és mindenesetre maradandó alkotások. Az előbbiben Kosztolányi a polihisztor, az utóbbiban amerikai: a novella királya. És mindkettőben a régóta megértett és figyelemmel kísért érzékeny, áno m lelkű poéta, akit élelenségi nem állottak hamisítatlan szajnai dekadenciával megvadásolni. Ez a hangulatos lélek, ez az elínomult író magaválasztotta formában ír, amelynek a levegőjében tényleg van szajnai. Ez azonban nem exotikum, csak annak az elínomultságnak a kifolyománya, amely Thomas Mann is annyira jellemzi. Sokat ismertünk már a most megjelentekből, de Kosztolányi hangját mindig szeretjük hallgatni, mert még így sem ismerjük e férfias hangot eléggé... A Bűbájosokat a Franklin Társulat adta ki, a Tintát Kner Izidor Gyomán mesés kiállítáiban amely a legelső nyugati intézetek művészetét is felülmúlja.

A Mőve-könyvről. Soha könyv olyan hatalmas port nem vert még fel Németországban, mint a **Mőve könyv**, mely tudvalévőleg **Gróf Dohnának**, a Mőve híres kapitányának megragadó érdekességű önévalomlásait tartalmazza. Mind-egyik Mőve-kaland kis regény, az egész együtt rendkívül érdekes. A legendaszerű élményeket elegáns könnyedséggel, ötlettel meséli el a kapitány. A könyv külföldön páratlanul álló izgalmas és rejtélyes háborus élményekről ad számot. Az Athenaeum, az első magyar könyvkiadó vállalat magához váltotta a szenzációs könyv fordítását és kiadási jogát. A könyv ára 3 korona.

Orbók Atila dr. A igazság az örmények forradalmi mozgalmáról című most megjelent feltűnést keltő tanulmánya, minden könyvkereskedésben kapható, ára 1 korona.

Fekete László versei. Hajduszoboszló művészi érzékű és irodalmi hajlandóságokat mutató polgármestere kiadta újabb verseit Tichy Gyula rajzaival ékesítve. A könyvet számos rajz, fejléc és ex libris díszíti.

Közgazdaság.

Adria biztosító Társulat Triestben. Az Adria biztosító társulatnak 1915-ik évre vonatkozó 77 ik közgyűlése folyó hó 7-én tartott meg. A társulat ebben az üzleti évben is eredményesen látta el a reá rótt nagy és fontos közzgazdasági feladatot. Az üzletvén pénzügyi eredménye is kielégítőnek nevezhető. Az életbiztosítási ágazat természetesen lényegesen csökkent szerzeményt tüntet fel és ezzel egyetemben a halálesetek számottevő gyarapodását. Az elmúlt üzletvén a társulatra nézve igen lényeges, rendkívül többletkiadással járt, különösen személyzeti- és a háborus jótékonyosság különféle céljait szolgáló kiadásokkal. Az üzletvén fő megerhelhetetést képezik azonban az értékpapírok átlagában beállott árfolyamvesztéséggel ellensúlyozására szükségessé vált könyvszerű leírások, amelyek összege 3,052.213 koronát tett ki. Mindezek ellenére — a rendelkezésre álló tartalék igénybevétele nélkül — a legutolsó 1913-as, békés év osztalékának megfelelő 160 — kor. osztalék (az előző évi 130 koronával szemben) megallapítása volt lehetséges.

A záró számadás adataiból a következőket emeljük ki: az életbiztosítási A) osztályban 38,530.003 korona tőkeösszege ről szóló ajánlat terjesztetett be, a kiállított kötvények pedig 35,599,362 koronáról szólnak. Az üzletvén végével az életbiztosítási állomány biztosított tőkében kerek 546 millió koronát tett ki, biztosított járadékokban pedig 1,894.199 koronát. Halál és élelési esetekért, valamint járadékokért a

társulat 12,000 kora törvényt ki. Az
 deklarációját az év végén a
 12,000 kora törvényt ki. Az év végén a
 12,000 kora törvényt ki. Az év végén a

Az évi törvény ki. Az év végén a
 12,000 kora törvényt ki. Az év végén a
 12,000 kora törvényt ki. Az év végén a

Az évi törvény ki. Az év végén a
 12,000 kora törvényt ki. Az év végén a
 12,000 kora törvényt ki. Az év végén a

Az évi törvény ki. Az év végén a
 12,000 kora törvényt ki. Az év végén a
 12,000 kora törvényt ki. Az év végén a

NYILTTÉR

Igen jó eredményt alkalmaztak

**MATTONIÉRE
 GIESSHÜBLER**

SAVANYÓVIZ

A legújabb
 a legújabb
 a legújabb

**NESTLÉ-FÉLE
 GYERMEKLIZS**

Csecsemők
 gyermekek és lábadozók legjobb
 tápláléka gyomor- és bélbetegségek után.
 Mindenkor kapható.

Próbadozezt és tanulságos orvosi könyv csekét
 a gyermeknevelésről teljesen díjtalanul küld a
 Nestlé-féle gyermekliszt társaság Wien 1,
 Biberstasse 35 U.

* Ezen rovat alatt közöltétek nem vállal
 felelőséget a szerk.

A család házára **FÜLDES-féle**
**MARGIT-
 SZAPPAN**

A NŐKÉRT SZÉPSÉGÁPOLÁSRA NEKILÉPHE-
 TETLEN.

Ezen teljesen legújabb, legfinomabb
 tisztítószert készült, kellemes szaga,
 kitűnő hatása szappan-igazítós, mi-
 gis családok és a legalkalmasabb.

Tárnyalati

Öntött szelvé, majfot, miteszert, pat-
 terést. A termék a legújabb készítésű a
 legújabb és a legújabb készítésű a

Levegő

a legújabb készítésű, hogy nyoma
 sem maradjon a szelvére. Világít-
 ót és a legújabb készítésű, hogy egy-
 szerre a legújabb készítésű

Levegő

Az 120 l. kapacitású minden győ-
 zelmű és a legújabb készítésű. Hozzá-
 jár a Margit Csomó 120 és 2-
 120 l. kapacitású, a legújabb készítésű

Írdes Keleti és Murányi Árad

**Bognárfát,
 szilfát és
 kőrisfát**

szállít azonnali rakodására

**Nasicer Industrie und
 Holz-Handels A. G.,
 Nasice, Bahnhof.**

**Egy jobb házból
 való nő**

egy 11 éves fiúval, oly házban menne
házevezetőnek vagy **szakácsnő-
 nek**, ahol a fiú taníthatná a házban levő
 fiut és inkább kevesebb fizetésre reflektál,
 csak jó bánásmódban részesítsék. Bőve-
 bet a kiadóhivatalban.

Eredeti Mayfarth-féle
 törvényileg védett
„HERKULES”
 bor- és gyümölcs-sajtók.
 Elsőrendű gyártmány
**Viznyomású bor- és gyü-
 mölcs-sajtók.**
 Felül nem mult
**Szólló- és gyümölcs-örölők
 szüretelő berendezések.**

MAYFARTH PH. és Tsa
 gazdasági gépgyár
 Bécs (Wien) II. Taborstrasse 71.

A legújabb
 a legújabb
 a legújabb

**Zuhanyfürdő
 a Hungária fürdőben.**

Az évi törvény ki. Az év végén a
 12,000 kora törvényt ki. Az év végén a
 12,000 kora törvényt ki. Az év végén a

zuhanyfürdőt használhat.
 — — — Ára 10 m. — — —
 kérem a n. é. főnökök kérem a n. é. főnökök
 kérem a n. é. főnökök kérem a n. é. főnökök

Biebert János
 a „Hungária” fürdő kérésre.

**ŐSZI
 VETÉSHEZ**

Corbin magcsávázószer változatlan áron kap-
 ható. Corbin megóvja a vetőmagot varjak és
 egyéb madarak kártevésétől, úszógtól, rothadástól, férg-
 geketől. Egyszerű használati utasítás. Ezerszeresen ki-
 próbálva, kitűnő bi-onyítványok. — — — Olcsó.

Dr. Keleti és Murányi vegészeti
 gyára - **Ujpesten.**

Rendeléseket és kérdésmegoldásokat idejekorán kérünk.